

Historie MOSTŮ přes řeku Jizeru v katastru obce Kochánky

Podle dochovaných informací, záznamů z dostupných dokumentů v archivech a starých kronikách, které zaznamenaly v té době žijící pamětníci, přes tok řeky Jizery v dávných dobách žádný most ani lávka nebyly. Byl zde pouze říční brod pro pěší a povozy. Jizera zde totiž tvořila několik samostatných ramen. Hlavní tok řeky a koryto se v té době nacházely od vsi Obodře pod Stráněmi až do „Karlova luhu“ (*Karlík*) přes pozemky k části dnes nazývané „Na příkopech“ v katastru obce. Odtud se tok z koryta rozděloval na více samostatných ramen tekoucích přes pozemky Karlova luhu, Malou vodu, Bužany, Panskou zahradu, Na křemeni až k Svatému Jánů na kraji vsi. Z nejsilnějšího ramene v místě na Bužanech se odděloval zbudovaný vodní náhon k tehdejšímu vodnímu mlýnu vladyckému rodu Roudnických (*tří bratři Cyprián, Jan a Mikuláš*). Usedlost mlýna zvaná „Na Šalandě“ dnešních usedlostí č.p.31 (p. *Vaňousek Václav*), č.p.62 (p. *Roudnický Václav*), včetně č.p.20 (p. *Dvořák Josef*). Odtud tok náhonu pokračoval k toku koryta Jizery přes Panskou zahradu ke Svatému Jánů (*dnešní lokalita fotbalového hřiště*), přes Křemen až do Olšin (*pozemek p. Koštíře, velkostatkáře a majitele válcového mlýna*) a dále v korytě řeky do Pekla k osadě Sobětuchy.

Vzhledem k tomu, že popisovaný stav řeky Jizery již neodpovídal potřebám obyvatelů vesnice, kdy každoročně opakovaně od jara do zimy ves zužovaly silné povodně zanechávající velké škody na nemovitostech, úrodě na polích a zahradách vesničanů včetně ztrát na domácím a jatečním zvířectvu spolu se škodami na ovoci v sadech, obyvatelé vesnice tlačili na rychtáře a zastupitele na rychtě, tyto rozhodli s podporou vrchnosti o nezbytně nutné regulaci více toků Jizery v jeden a o stavbě mostu přes řeku Jizeru mezi břehy na kochánecké straně a straně předměřické „Na Lhotě“, který spojí silnici od Kochánky do Předměřic přes „Jirský“ na průhoně.

Z té doby dochovaných záznamů, v době rychtáře souseda p. Josefa Čičelského ze začátku 19. století (**asi v roce 1805**) je uváděno, že **bylo rozhodnuto o zahájení stavby mostu dřevěného**.

Po jeho dostavbě se většinou každý rok i několikrát v roce musel most opravovat nebo v horším případě opět nově stavět, neb byl většinou při jarních a zimních povodních stržen.

Do té doby před stavbou mostu se přecházelo a přejíždělo „brodem“ v místě kde byl stav vody nejnižší. V zimním období, kdy řeka zamrzla, se přecházelo a přejíždělo po ledě zamrzlého toku, který sedláci posypávali slámou.

V roce 1820 byl most stržen dokonce dvakrát rozbouřenými vlnami Jizery.

V roce 1866 v době Rakousko-Pruské války byl most úmyslně zbořen za pomoci trhaviny vojskem rakouským ze strategických a ochranných důvodů, aby nepřátelské vojsko mělo znemožněn postup.

V roce následujícím po konci války byl most nově postaven - opět dřevěný, ale bytelnější, který **odolával až do roku 1933**, kdy jeho fragmenty a zbytky pylonů byly odstraněny až po roce 2002, kdy byl likvidován betonový skelet propadlého betonového mostu při povodni roku 2000.

V roce 1934 rozhodlo Zastupitelstvo obce s podporou okresu a kraje o úpravě a regulaci současného toku Jizery a **zbudování mostu nového, pevného – stabilního, železobetonového**. Po tomto potvrzeném projektu byly zadány projektové, konstrukční a stavební práce na nový most *firmě betonářské a mostařské: „Ing. Štěrby z Berouna“*, kterážto firma dle projektu dokončila a **předala do užívání most dne 6.6.1936 byl to most železobetonový se dvěma podpěrnými pilíři, dlážděnou mostovkou se dvěma chodníky pro pěší**. Na tu dobu se jednalo o most moderní konstrukce s použitím nejnovějších technologií zabezpečující bezpečnost pro provoz mnohatunové zátěže, který přečkal až do roku 2000.

Součástí této mnohamiliónové investice (*s hypotékou obce*) byla zároveň stavba nové navýšené silnice od konce obce Kochánky přes nový most spolu se stavbou „propustky“ mezi silnicí a mostem stejné konstrukce jako samotný most. Cílem stavby propustky bylo zajištění, aby voda Jizery při povodních nepodmáčela novou navýšenou okresní silnici a vodě bylo umožněno rychleji protékat loukami zpět do koryta až k Olšinám.

Zmíněný nový most z roku 1936 přetrval do roku 2000, kdy **velká povodeň tzv. pětiset až tisíciletá povodeň ukončila život tohoto mostu dne 5.3.2000** tím, že se uvolnil jeden z podpěrných pilířů a mostovka se propadla. Touto katastrofou byla obec Kochánky odříznuta od okolního světa a zbývala občanům pouze varianta objížděk přes Mečeříž, Benátky n/J. či Dražice. **Tomuto neštěstí předcházela plánovaná a doporučovaná velká generální repasní oprava mostu prováděná od roku 1997 do 1998** a stavba monitorovací stanice pro kontrolu vody v Jizeře právním subjektem Povodí Labe.

Stavební firma provádějící tuto stavbu „**pravděpodobně**“ při budování náhonu injektorové sondy pro sání vody od podpěrného pilíře pro laboratorní kontrolu kvality vody v Jizeře, **byl základ pilíře od podloží obnažen a následně nebyl řádně zajištěn betonovou injektáží spojující s podložím a arzeny**. Tím došlo při povodňovém náporu vody k uvolnění pilíře s následným jeho vyvrácením a propadnutím mostovky. **Trvalo více jak rok než bylo** po celkové demolici mostu a destrukce jeho částí za pomoci těžké techniky a pyrotechniků vše odstraněno a ze státních rezerv **zapůjčen ocelový vojenský most na zajištění prozatimního přemostění řeky** a tím dlouho očekávaném provozu přes Jizeru.

V závěru roku 2004 byla představena nová projektová dokumentace **nového bez pilířového moderního železobetonového mostu s nosnými oblouky a jedním chodníkem pro pěší**. **Stavba mostu byla dokončena a slavnostně kolaudována a předána k otevření pro provoz dne 22.5.2008**. Samotný akt kolaudace byla slavnostní událost regionálního významu a dosahu za účasti vedení stavební firmy a vedení Středočeského kraje a mnoha hostů a celebrit. Oficiální předání k provozu provedl přítomný hejtman Středočeského kraje Ing. Petr Bendl spolu s ředitelem mostařské firmy. Účast byla hojná: vedení obce Kochánky, primátor města Mladá Boleslav, starosta města Benátky n/J., spolu se starosty okolních obcí.

V doprovodném programu slavnosti vystoupily pozvaní kanonýři ze skupiny historických vojáků v dobových uniformách s funkčními kanóny za účelem vypálení dělových salv. Děti z mateřských škol na svých nákladních autech provedli tzv. „zatěžkávací zkoušku mostu“. Událost neunikla pozornosti regionálních médií, velkého počtu místních občanů i z okolí.

Za přispění archivů a kronik zpracoval: D.t. František Eliáš, Dis., kronikář obce Kochánky